

Els espies es malfien

Encara que no ho sembli, encara que oficialment siguin aliats, entre els serveis d'intel·ligència de les potències occidentals no hi ha gens ni mica de confiança. Encara que, per fora, tot siguin rialles, reunions, brindis, declaracions i copets a l'esquena, en realitat els serveis d'informació dels països europeus es miren de reüll i no es passen re de re els uns als altres. Com sempre, abans i després de la guerra freda. Formalment, sobre el terreny, cooperen, però en realitat continua la malfiança entre ells i, a vegades, els espies professionals, per molt amics que semblin, es paren trampes i es fan la trabanqueta. O cosa pitjor, es fan la guitza tant com poden.

El que passa a Bòsnia, per exemple, serveix perfectament per il·lustrar el clima de complicitat-riualitat que impera entre els serveis especials dels països membres de l'OTAN, organització que té encarregada la tasca de vetllar pel restabliment de la pau als Balcans, especialment la vigilància dels moviments de tots els criminals de guerra implicats. Però, com sempre, una cosa són les declaracions polítiques i els papers públics que se signen en les grans reunions internacionals, i després el que passa en la realitat, quan els focus de les càmeres de televisió s'apaguen.

La tardor del 1997, per no anar massa lluny, va haver-hi un greu incident quan els militars americans es van queixar enèrgicament als seus homòlegs francesos pels moviments del comandant Hervé Gourmelon, que van acusar de mantenir relacions sospitoses amb els cercles més acostats al líder serbo-bosnià Radovan Karadzic. Evidentment, el comandant francès, que era vigilat estretament en tots els seus desplaçaments, no actuava de cap manera com un franc tirador i, encara que hagués comès alguna imprudència, era perfectament "cobert" pel seu estat major. La seva missió, allò que França perseguia, era, en definitiva, que el dirigent serbo-bosnià es rendís sense utilitzar la força, però les relacions amb el Pentàgon, en un moment determinat, van tor-

nar-se tan tenses que l'oficial francès hagué de tornar al seu país de pressa i corrents, i quasi d'amagat.

Aquesta primavera passada va esclatar un altre *affaire* entre França i els Estats Units. Un *imbroglio* entre espies que va acabar en fiasco i que cap dels participants no ha tingut interès a comentar fins ara. Tot va començar quan militars americans d'alt nivell van sospitar que un oficial femení francès mantenia converses —no autoritzades per l'OTAN— amb els dirigents serbis de Pale, una ciutat sota control de la divisió multinacional de la SFOR comanda-

da per França. Amb l'esperança de saber els seus desplaçaments, els agents americans van col·locar al vehicle de l'oficial francesa una balisa que els havia de permetre de seguir-la de lluny; a més, també van "punxar-li" el telèfon per escoltar les converses amb els afectes a Karadzic. Però, amb el precedent del que havia passat amb el comandant Gourmelon, l'oficial francesa va extremar les mesures de seguretat i va fer servir un altre cotxe. La intercepció del telèfon tampoc no va donar res substancial. La vigilància, doncs, va acabar sense pena ni glòria.

Totes aquestes topades, darrere l'escenari del conflicte bèl·lic, il·lustren força bé l'ambigüitat de les operacions dels serveis secrets en

territori bosnià. Per un costat, l'OTAN no té mitjans propis adaptats a missions d'aquesta mena i es veu obligada a recórrer a equips nacionals d'informació —amb el perill que cada estat membre de l'Aliança vulgui monopolitzar el protagonisme de cada acció—. I per l'altre, l'encàrrec donat a les forces de l'Aliança Atlàntica no és precisament de muntar una operació per a capturar criminals de guerra: només és d'informar-se per detenir-los si, en un moment determinat, es posaven en contacte amb les tropes aliades. "Arribat aquest cas, segur que els serveis secrets s'estirarien els cabells entre ells —ha comentat un observador dels organismes internacionals a la zona—. No hi poden fer més. Els han entrenat així. A malfiar-se de tothom i, si en veuen l'oportunitat, a aixecar la camisa dels més amics i tot". ■

XAVIER VINADER

"Encara que, per fora, tot siguin rialles, reunions, brindis i copets a l'esquena, en realitat els serveis d'informació dels països europeus es miren de reüll i no es passen ni una."